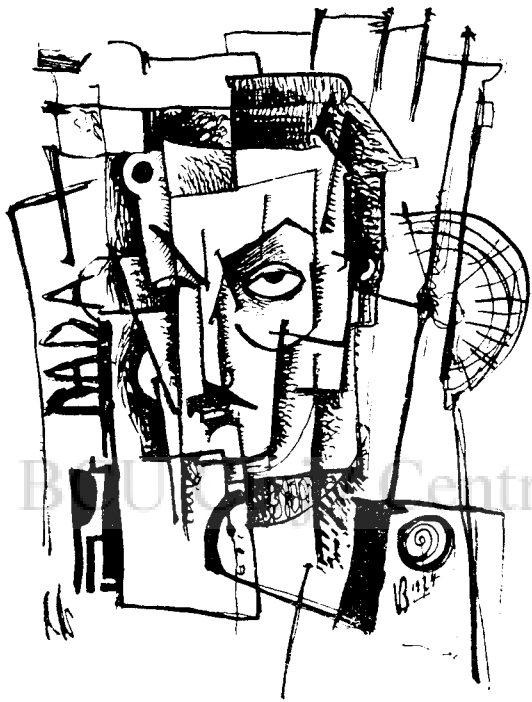

PUNCT

No. 5

REVISTĂ DE ARTĂ CONSTRUCTIVISTĂ INTERNAȚIONALĂ

DIRECTOR: SCARLAT CALLIMACHI | 20 DECEMBRIE 1924

MARCEL IANCU de VICTOR BRAUNER

MARCEL IANCU.

Există fără îndoială, în artă ca și în toate celelalte manifestări, gândesc în deosebi la cele sociale, o lege a determinantelor istorice. Vorbești despre arta unei anumite epoci, ca de fauna unui anumit ținut. E o algebră precisă a transformărilor etnice sau morale, în care termenii nu pot fi schimbați decât printr'o gravă greșală de calcul. Desigur epocii lui Ludovic al XIV *trebuie* să-i răspundă Moliere, Corneille, după cum înfrângerea spiritualismului fichenian german, *trebuie* să-și găsească tiparul în pozitivismul lui August Comte sau duritatea sonetelor lui Heredia. Această determinantă a climatelor istorice e neînduplecată. Zadarnică protestarea sau surâsul unora, scandalizarea tuturor. Sufletul fiecărei epoci își cere desăvârșirea lui, precum zăpezile în topire, o cale. Și întru această realizare, sensibilitatea vremii își făure ea însăși purtătorii de cuvânt.

E aici o curioasă generație spontană a valorilor. Marile revoluții își vor crea întotdeauna Napoleonii lor. Transformările de sensibilitate — de altfel lente, în artă

— vor avea mereu Pericles, Rousseau Manet-ii, sau Picasso-ii lor. Orice împotriviare ar fi inutilă. Vremea, chirurgian abil, își fecundează singură creerii pe care și-i prețuește. De aici se va desprinde mai târziu omul minune. Dintre aceștia marile valori, vor răsbî peste epoci, asemeni tipătului unui tren peste munți. Unii dintre ei înseamnă începutul unui ev nou, ca punctul de reper al unui fulger. Sunt cei ce devin litere de alfabet pe care apoi îi întrebuințează ori-cine, în scris sau în glas ca pe un bun obștesc. Numele poate le va fi uitat, gândul încercuit și contestat, dar creațiunea lor va deveni când-va adevăratul vrăjitoresc medicament.

Dintre aceștia, și'n fruntea lor e D-l Marcel Iancu. Scriitorul acestor rânduri e prea tânăr pentru a nu fi entuziast. L'a cunoscut și prețuit pe pictorul admirabil cumpănit al pasteii, culoarei sau al liniei. L'a iubit în pânzele extraordinare, în care formele se îmbrățișau sau alunecau între ele abstract și pur ca însăși creațiunea. Dar entuziasmul lui a fost stârnit cu osebire de artistul plâsmuitor, neodihnit, tresărind sub chipul de bronz și mereu preocupat al d-lui Marcel Iancu. Temperamentul neliniștit, tulburător chiar, absent adeseori, continua frământare, impetuoșitatea și vibrarea de adevărat artist, l-au cucerit pe de-a întregul.

Cunoscându-l pe d-l Marcel Iancu, îi înțelegi mai îndeaproape opera. Pentru-că opera d-lui Marcel Iancu e ruptă din el, cum din pământ ferigă. Fiecare tablou al d-lui Marcel Iancu e ploaie, parfum, furtună, isvor sau piatră.

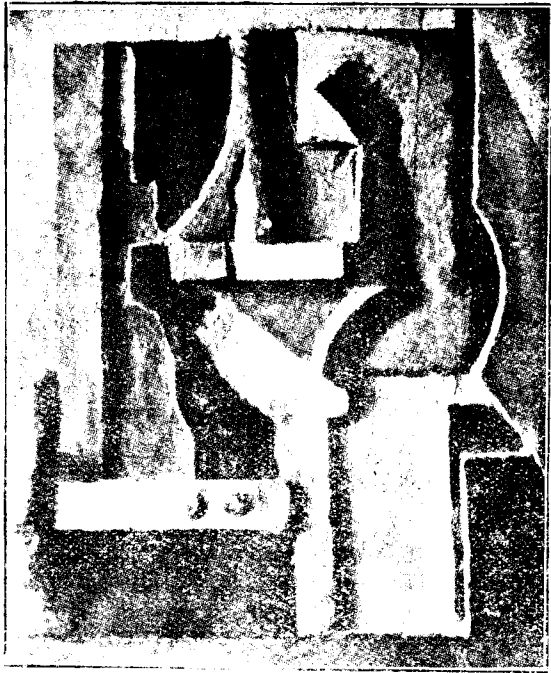
Arta d-lui Marcel Iancu e naturală ca însuși natura. Adevărat artist d-nul Marcel Iancu nu imită, nu fotografiază, nu bălbăie sterp. D-nul Marcel Iancu creiază. Cu el, alături de Arp, Tristan Tzara, Souppault, Des-saignes, și alți câți-va din străinătate (unde inițierea publicului se face de oameni serioși, nu de gorile ca la noi) a început, sunt 10 ani de atunci, o fremătare nouă în idei. D-nul Marcel Iancu e dintre cei ce au cercetat ținuturi necunoscute. Stindardul lui flutură și acum pe cea mai înaltă culme. La noi d-nul Marcel Iancu, fără d-nii Maxy și Victor Brauner, ar fi singur. Pe acelaș drum cu aceiaș vigoare și hotărâre în invenție, vine cu pași siguri d-nul Victor Brauner.

Talentul și sensibilitatea d-lui Marcel Iancu au lovit ca un ciocan dârz pe nicovala vremii. Numele lui seamna o frământare a unei epoci, o desăvârșire de artă.

Și pentru a încheia cu un cuvânt al lui Phillippe Souppault :

Acesta e Marcel Iancu în carne și oase, locuitor al Bucureștilor în Decembrie 1924.

ILARIE VORONCA

Construcție de: MARCU IANCU

DOMINO.

Stelele și-au infipt degetele în ochi, corecturi de asfalt:
Sensibil în tuș trupul celuilalt
trec umbrele cari au golit din seară:
tripied botanic o lună amestecă'n dinți alcool și ceară

Plopii aleargă la dreapta cu sondele de petrol,
noembre a stors sulfat de cupru pentru fruct domnesc
în spirale plămân fără dimensiuni în sol
întregi mânerile câmpului putrezesc

Sub ferestre Ford-uri au epuizat faruri
se învălure apa ceasului vânat de humă
între sârmele de în și pojarul de grâu du-mă
Vântul pe esplanadă a aruncat zaruri

Acum să amintești în zgomotul rotund
Vedenii cu panduri de chilimbar și pas
Saturn ca America de West fecund
Identice au dansat păpuși albastre'n bas

Viziunea ta a topit toate plugurile de alamă
Stele acustice copiază indigo masca ta
în fiecare os te posed buric și filigrană
toate totoliile pământului vor aplauda.

STEPHAN ROLL.

SFÂRȘIT.

Spectacol de mahala. Zare se frânge.
Toamna a dansat, a dansat. Ceasul e deplin.
Și glasul pământului a răspuns cu pâine și vin.
Dinspre abator, noaptea se apropie cu sânge.

Dureros drumul și pe trotuar, mersul sonor.
Apoi, sboruri ca lemne în ogradă sparte.
Noaptea cu cerul ei pentru fiecare fereastră se împarte.
Alunecă un gând ca pe câmp umbra unui nor.

Peste hergheliile toamnei, dâra stelelor ca în despletire
hățuri. Perde-te suflet ca o mireasmă. Treci.
Mari, peste orașe ventuze de umbră deci
de prisos ierburi pletoase în amintire.

Singur trupul tău ca o harmonică deșirat.
Auzi corul-lătrat: sirene și ciori - Ave-Marie.
Abstract surâsul. Vântul prins de epilepsie,
Întreg șahul cer, în apă cu frunze răsturnat.

Prin tusea orașului, stilet invizibil, pas
îngeresc. -- Tu -- pe umarul nopții, o amforă târziu,
sanie subțire cu armăsari iuți, știu
o tristețe vine spre mine ca pe o sârmă un glas.

Apropiere tăcută, cu mâini -- ferigă.
Întind asemeni unui gât, auzul atent
și deodată: muzică țipând pe acoperiș strident.
Liniștea s'a rupt de mine, ca o verigă.

Acesta e gândul peste cupole despletit.
Greu, hurelul roșilor în besnă
și nebunia ca un noroi până la glesnă.
Nu auzi? Râd pentru reprezentăția de sfârșit.

1922

ILARIE VORONCA

TUZLA

lui MARCEL IANCU.

Luna lăsa pagini de argint
și vibrau buzele apelor
neînțelese cetiri.

Am dezlegat barca dintre stâncile de fier
am desfăcut pânzele palide
Ții minte pescarul tocmit
știa cântecele Dobrogii
aslințiri în bezna dela cârma
și-l ascultă marea când încetă.
Pe sîdef patinam în respirări
-- ce vânt moale aiura prin lume
drumul sticliă mâna lui cu jucării de diamant
luna era oglinda nitată într'un palat
ne gândiam la cine încă nu ne-a mângâiat.
Î'e țărni cărciuma roșie danța
și'n fund dormiau bancurile de aur.

TUZLA (II)

Val pal stâncile arse
albastrul sat într'un inel de var
femeile țărantului au anghii de mărgen
și se vând pe strass și suliman.
Vreau să rămân aci la Tuzla
când valsurile tac în Casa Albă
când pleacă școlarii rahitici
și'n plajă sângeră macul sălbatic
cheag tușit de amiaza fragedă
Seara bate semne din far
pentru trâmbițele vagi de apă
când se întorc contrabandiști cu stele pe mâini
când trec vapoarele și planetele.

1913

I. VINEA

REBECA.

PERSOANELE:

Rabinul, 55 de ani.
 Rebeca, fiica sa, 22 de ani.
 Bătrânul.
 Fedor, tiul său, 28 de ani.
 Doctorul Isac Levi.
 Conteul Kusov, 60 de ani.
 O lucrătoare.

Piesă în două părți.

Acțiunea se petrece, în zilele noastre, într'un oraș de provincie din Rusia.

PARTEA ÎNTÂIA

O cameră mică, întunecată și sărăcăcioasă. Odaia e luminată de o singură lumânare. În timp ce se ridică cortina, *rabinul* închide biblia, care o ținea pe genunchi.

Rebeca — (Cu fruntea lipită de geam). Ninge mereu.

Rabinul. — Cercul este întunecat.

Rebeca. — Fulgi mari se lipesc de geamuri. În curând, nu voi mai vedea casele, copacii, strada.

Rabinul. — Suntem din ce în ce mai singuri.

Rebeca. — Atât de singuri.

Rabinul. — (Tac. Ascultă) Auzi?

Rebeca. — Da. Geme vântul.

Rabinul. — Numără morții de astăzi.

Rebeca. — Gemetele lui sunt ca strigătele celor cari mor.

Rabinul. — Mânia Domnului apasă asupra noastră.

Rebeca. — E vântul.

Rabinul. — Mie frig.

Rebeca. — Focul se stinge.

Rabinul. — Mi-e frig, foarte frig... Mai avem lemne?

Rebeca. — Puține. (Aruncă lemne în sobă).

Rabinul. — Puține...

Rebeca. — Culcă-te, tată.

Rabinul. — Nu încă.

Rebeca. — E târziu.

Rabinul. — Nu e decât ora șase.

Rebeca. — Dar, iești cam bolnav.

Rabinul. — Am friguri.

Rebeca. — Culcă-te, dacă mă iubești.

Rabinul. — Te ascult. (Se culcă pe pat.)

Rebeca. — Nu trebuia să ieși azi de dimineață.

Rabinul. — Am fost nevoit.

Rebeca. — Unde ai fost?

Rabinul. — La Templu.

Rebeca. — Te-ai rugat pentru noi.

Rabinul. — Da... M'am rugat pentru ei.

Rebeca. — Pentru neamul nostru?

Rabinul. — Da.

Rebeca. — (Pauză Se uită la el). Tremuri?

Rabinul. — Nu-i nimic... Suntem slabi.

Rebeca. — Dumnezeu ne-a uitat.

Rabinul. — Trebuie să ne rugăm.

Rebeca. — Trebuie să ucidem.

Rabinul. — Sângele e arma celor grosolani.

Rebeca. — Celor puternici și fără teamă.

Rabinul. — Crezi?

Rebeca. — Sunt sigură.

Rabinul. — Nu ești pe drumul cel drept, Rebeca. Pria cugetare numai, ne apropiem de Dânsul.

Rebeca. — (Foarte încet). Lui Dumnezeu nu i-e milă de oameni.

Rabinul. — Dumnezeu e stăpânul nostru. Eu nu-i sunt decât slugă. Menirea mea este să mă rog Lui.

Rebeca. — Ruga... nădejdea celor slabi.

Rabinul. — Fiica mea nu mânia pe acel care a năpăstuit neamul lui Israel, căci numai el poate să-i redea fericirea pierdută. Trebuie să ne rugăm... Mi-e frig.

Rebeca. — Invelește pe tatăl său). Odihnește-te. Măine te vei simți, iarăși, bine. (Pauză.)

Rabinul. — Gemetele vântului mă chinuesc. Fiecare șgomot îmi pătrunde în creier. E groaznic! Par'car fi sfârșitul lumii.

Rebeca. — (Tăcere mai lungă). Poimăine trebuie să mergem la cimitir.

Rabinul. — Se'mplinește un an...

Rebeca. — Un an decând ne-a părăsit.

Rabinul. — E fericită; numai aude nimic, numai vede nimic, nu se mai teme de nimic.

Rebeca. — Mormântul va fi troenit de zăpadă.

Rabinul. — Până și ultima amintire dela ea se va pierde. Uitarea. Dorja uitarea, căci a suferit mult. Ura și nedreptatea oamenilor îi sdrobiseră, din copilărie, inima.

Rebeca. — Sărmana mamă!

Rabinul. — Moise a spus: ochiu pentru ochiu și dinte pentru dinte, iar Nazarineanul: iertați greșelile greșitorilor voștri... Și iubiți-vă unii pe alții. Dar, cuvintele lui Moise au biruit. (Inchide ochii).

Rebeca. — Vrei să dormi, tată?

Rabinul. — Da.

(Cineva bate la ușă).

Rebeca. — Auzi?

Rabinul. — Ce?

Rebeca. — A bătut cineva la ușă. Mi-e frică.

Rabinul. — Deschide.

Rebeca. — Mi-e frică. Poate sunt ei... fiarele sălbatice... vor să ne omoare.

Rabinul. — Dumnezeu e cu noi.

(Se aud din nou bătăi în ușă)

Rebeca. — Deschide, fata mea.

Rabinul. — (Deschizând ușa). Cine e acolo?

O lucrătoare. — Eu sunt, Martha.

Rebeca. — Ne-ai speriat.

(Intră Martha).

Martha. — E bolnav și moare de foame.

Rabinul. — Cine?

Martha. — Copilul meu.

Rebeca. — Cel mai mic?

Martha. — Da.

Rabinul. — Ce are?

Martha. — Anghină difterică.

Rebeca. — Și n'ai chemat un doctor?

Martha. — În tot orașul nu se găsește doctorii. E pierdut! (Plânge). Și n'a mâncat aproape nimic toată săptămâna.

Rabinul. — Trebuie să ne rugăm.

Martha. — De ce? E sfârșitul lumii. Dumnezeu ne-a uitat cu desăvârșire.

Rebeca. — Peste tot ură.

Martha. — Sânge și morți.

Rabinul. — S'ar zice că tot orașul e locuit numai de umbre.

Martha. — Uitați-vă la mine! Muncesc toată ziua, pentru o bucată de pâine. M'au părăsit puterile... Și ei ne stăpânesc numai prin spaimă.

Rebeca. — Trebuie să-i ucidem.

Martha. — Dar, spaima ne-a invins.

Rabinul. — Și nimeni nu știe, când va veni sfârșitul.

Rebeca. — Niciodată.

Martha. — Suntem slabi ca niște copii.

Rabinul. — Și ce vrei dela mine?

Martha. — Aș vrea să vii până la noi să vezi copilul, care e pe moarte, și să mă alini durerea bărbatului meu. Bietul copil! Așa de bun, așa de frumos... Vino, te rog!

Rebeca. — Tata e bolnav.

Rabinul. — Mă voi duce.

Rebeca. — Ninge. E foarte frig, tată.

Rabinul. — Mă voi duce. Au nevoie de mine. Dă-mi blana!

Rebeca. — (Dându-i blana). Intoarcete repede.

Martha. — La revedere, domnișoară. (Rabinul și Martha ies.)

Rebeca. — (Joc de scenă). De ce s'a dus? (Tăcere. Se aud gemetele vântului). Și vântul care numai încetează... (Ascultă. Ușa se deschide încet. Rebeca speriată.) Cine-i?

Fedor. — (Intrând). Eu sunt. Bună seara

Rebeca. — Mi-a fost teamă.

Fedor. — Credeam că voi găsi pe tata aici.

Rebeca. — N'a venit încă.

Fedor. — (O pauză). Nu pot trăi fără să te văd.

Rebeca. — Lasă-mă! De ce vrei să mă chinuești?

Fedor. — Privirea mea are nevoie de luminile adânci, cari zac în ochii tăi, gura mea...

Rebeca. — Destul!

Fedor. — Ascultă-mă!

Rebeca. — Ai jurat să nu-mi mai vorbești de dragostea ta.

Fedor. — Aș părăsi totul pentru tine.

Rebeca. — Uită-mă.

Fedor. — Să te uit? Te iubesc de atâta vreme. Dă-mi puțină nădejde.

Rebeca. — Nu pot minți.

Fedor. — Iubești pe un altul.

Rebeca. — (Incet). Da...

Fedor. — (După o tăcere.) Iubește... pe un altul. Iubește... (Cu ură). Pe cine? Spune-mi.

Rebeca. — E departe, foarte departe.

Fedor. — Cine?

Rebeca. — Nu-l cunoști.

Fedor. — (Rugând-o). Spune-mi cine e!

Rebeca. — A murit poate.

Fedor. — (Către sine). Poate a murit.

Rebeca. — Fedor!... La ce te gândești?

Fedor. — La nimic. Sunt prea trist.

Rebeca. — De ce-mi vorbești mereu de același lucru? Te-am rugat să-mi ascunzi iubirea ta... Nu vrei.

Fedor. — Nu pot. De ani de zile, singura țintă a vieții mele ești tu. Iești năzuința mea cea mai scumpă... Cu un cuvânt ai sdorbit totul,

Rebeca. — Fedor!

Fedor. — De ce ai spus acest cuvânt?

Rebeca. — Nu înțelegi că sufăr și eu?

Fedor. — Da, dar iubești pe un altul.

Rebeca. — Suferința mea e mai mare ca a ta.

Fedor. — Nu spune asta.

Rebeca. — Nu mă poți înțelege.

Fedor. — (Trist). Poate...

Rebeca. — La ce să ne mai iubim? Suntem urșiți morții. Ne vor uide într'una din zile.

Fedor. — Vom fugi în altă țară.

Rebeca. — Dar, tata?

Fedor. — Il vom lua cu noi.

Rebeca. — E bătrân.

Fedor. — Când să plecăm?

Rebeca. — Cine știe!

Fedor. — Peste câteva zile? (Joc de scenă).

Rebeca. — E târziu și nu s'a întors încă.

Fedor. — Unde s'a dus?

Rebeca. — Până la o lucrătoare, al cărei copil e pe moarte. Sunt îngrijorată.

- Fedor. — O să fie obosit. Zăpada e adâncă. (Ușa se deschide de vânt.)
- Rebeca. — Cine-i acolo?
- Fedor. — A deschis vântul ușa. (O închide).
- Rebeca. — Ce frlg e și numai avem lemne.
- Fedor. — Iarna se vestește lungă și grea. (Intră Rabinul și tatăl lui Fedor).
- Rebeca. — În fine, iată-te! Eram îngrijorată.
- Fedor. — Eram sigur că te voi găsi aici, tată.
- Bătrânul. — Ne-am întâlnit pe stradă.
- Rabinul. — Rebeca pregătește-ne ceaiul.
- Rebeca. — (Luând samovarul de pe dulap). Au uitat să ni-l fure.
- Bătrânul. — Unde l-ați ascuns?
- Rebeca. — În grădină. E un prieten din copilărie.
- Rabinul. — A fost cumpărat de mama mea de mult de tot.
- Bătrânul. — (Privindu-l de aproape). Ce lucrătură frumoasă.
- Fedor. — N'am mai văzut un samovar așa de frumos.
- Rabinul. — Cei bătrâni, numai puteau concepe lucruri atât de frumoase... În zilele noastre oamenii, nu știu decât să omoare...
- Bătrânul. — „Iubiți-vă unii pre alții“!
- Rabinul. — Iisus moare în sângele celor cari l se închină.
- Bătrânul. — „Iubiți-vă unii pre alții“... Unde e dragostea Lui.
- Fedor. — Au uitat-o.
- Bătrânul. — (Mângâindu-și barba albă, cu o voce foarte blândă). „Iubiți-vă unii pre alții“.
- Rabinul. — A iubit prea mult, a iertat prea mult, crezând că ucisese prin dragoste și iertare veșnicul instinct omenesc, instinctul răsunării. Numai această forță sângeroasă imboldeste popoarele să procreze, să-și iubească copii, să ucidă pentru ei, să fie asemenea fiarelor și să nădăjduiască o fericire trecătoare...
- Bătrânul. — Omul — fiară.
- Rabinul. — Nu există decât omul fiară. Acei ce au o altă credință sunt bolnavi visători, sau nebuni. Poate cineva, nega ceea ce spun?
- Bătrânul. — Acum câți-va ani ți-aș fi spus: Nu-i adevărat, dar astăzi... (Tăcere).
- Rabinul. — Copii se nasc, ca să răzbune pe acei, ce n'au putut, lipsindu-le tăria, curajul, sau timpul — să pregătească pe alții pentru onor... Căci, o știm cu toții sângele își are miresma lui.
- Bătrânul. — Și ea ne atrage.
- Rabinul. — Copilul se naște și părinții lui îi arată îndată o iubire nețăr-murită. De ce? Pentru că această ființă mică și urată este unealta, unealta visată, așteptată, găsită. Atunci, începe o muncă amănunțită și obositoare: pregătirea copilului pentru groaznică menire, care-l așteaptă. Și, crește într-o seră luminoasă și supra-încălzită.
- Bătrânul. — „Iubiți-vă unii pe alții“.
- Rabinul. — În dorința sângeroasă a războaielor și a revoluțiilor.
- Bătrânul. — Ca apoi, să se odihnească în liniște.
- Rabinul. — Și cu conștiința împăcată. (Un surâs ironic luminează chipul său obosit).
- Rebeca. — (După o pauză). Fierbe apa. (Către Fedor). Ia din dulap, patru cești.
- Bătrânul. — Să fumăm și să uităm că suntem oameni.
- Fedor. — (Punând ceștile pe masă). Și mai ales, că trăim în Rusia.
- Rebeca. — În această biată țară, care n'a fost decât un vis.
- Bătrânul. — Închiși în odăile noastre, să re-trăim trecutul!
- Rabinul. — Pentru aceasta trebuie putere și curaj. Iar eu sunt bătrân, bolnav și frica mă urmărește cu privirile ei fixe și reci.
- Rebeca. — Tată mai avem zahăr?
- Rabinul. — Puțin.
- Rebeca. — Va fi pentru oaspeții noștri. Unde e?
- Rabinul. — În cutioara de lemn.
- Rebeca. — (Aducând cutia.) Iată comoara. (Râde).
- Bătrânul. — (Către Rebeca.) S'o împărțim.
- Rebeca. — Veșnic acelaș. (Și surâde drăgostos)
- Bătrânul. — Au trecut ani mulți de când copiii noștri se jucau împreună în grădină. Barba mi-a albit, puterile mă părăsesc și sunt aproape singur. În pământul umed și tăcut, am ascuns pe aceea care m'a făcut fericit timp de patruzeci de ani. Chipul ei, ochii ei albaștri și vocea ei blândă, sunt giuvaerurile mele, pe care le țin ascunse și pe care nici un soldat din armata roșie, nici un lucrător mârșav nu vor putea să mi le fure. Cu aceste iluzii, trăesc fără să mă uit în jurul meu și merg spre o lume nouă și necunoscută. În curând voi avea raspunsul lui Christos. Voi ști, de ce a iubit atât oameni... (Tăcere). Și atunci voi înțelege patima lor pentru sânge. (O tăcere lungă.)
- Rabinul. — Și noi asemenea orbilor, căutăm un ideal pierdut în ceață. Voi îl numiți Iisus, noi Moise. Nebunie! Căci, nu vom ști, niciodată nimic. Iisus, Moise, Budha, nu sunt decât o singură ființă: Dumnezeu. (Pauză). Infinitul, necunoscutul, nevăzutul, ne copleşec. Dumnezeu este pentru om, ceea ce este flacăra pentru fluture: îl atrage ca să-l distrugă.
- Bătrânul. — Totuși, te duci la templu.
- Rabinul. — Mă apropii de Dumnezeu.
- Bătrânul. — Dar, întruchiparea Dumnezeului nostru este însuși distrugerea înceată.
- Rabinul. — Da. (Afară se aud strigăte și detunături de armă).
- Rebeca. — (Incet de tot). Ucid pe cineva.
- Rabinul. — Stingeți lumina. (Fedor stinge lumânarea. Iarși strigăte și detunături).
- Rebeca. — Doamne!
- Fedor. — (Incet către Rebeca). Te vor ucid, fără să fi fost a mea. (Ii ia mâna și o sărută cu dragoste). Mă iubești, Rebeca?
- Rebeca. — De ce îți trebuiesc, veșnic, vorbe?
- Fedor. — Răspunde-mi, Rebeca. (Se aud gemete).
- Rebeca. — (Apropiindu-se de fereastră). E un rănit lângă casă.
- Rabinul. — Nu sta lângă fereastră. Cineva poate să te vadă.
- Rebeca. — Văd un bătrân... în zăpadă... Sânge împrejurul lui... N'a murit încă... Suferă... Numai e nimeni pe stradă... Soldații fără milă l'au lăsat în stradă, în zăpadă și în frig... Fulgii îi acoperă încet trupul. Auziți cum geme? (Toți ascultă).
- Rabinul. — Trebuie să-i venim în ajutor.
- Fedor. — Dar, dacă se reîntorc și nu-l mai găsesc acolo?
- Rabinul. — L'au uitat... Mă voi duce eu. (Se îndreptează spre ușă).
- Fedor. — Nu, lăsați-mă pe mine.
- Rebeca. — Fedor!
- Fedor. — Ce-i?
- Rebeca. — Nu te duce!
- Fedor. — Trebuie. (Iese. Pauză lungă. Se deschide ușa încet și Fedor târâște în odaie, trupul unui bărbat).
- Bătrânul. — Să aprindem lumânarea.
- Rebeca. — Da... Cine e?
- Fedor. — Nu știu.
- Rabinul. — E rănit grav?
- Fedor. — (Incet). Așa îmi pare. (Rebeca aprinde lumânarea).
- Bătrânul. — (Privind pe străin). Cum se poate.
- Rabinul. — Ce?
- Bătrânul. — E contele Kusov.
- Fedor. — Contele Kusov?
- Bătrânul. — Da. (El privește de aproape). Rănit la piept.
- Fedor. — Mi se pare că murit.
- Rabinul. — Nu. Respiră încă.
- Fedor. — Încearcă să deschizi ochii. (Căteva minute tăcere).
- Contele Kusov. — Au... violat... pe fiica mea... În fața... ochilor mei... Copilul meu... drag... M'au ucis... Mor... Sărmana mea... copilă... Dumnezeu... a uitat... pe oameni... (Suspini adânc). Apă! (Rebeca îi dă să bea. Contele bea și apoi închide ochii).
- Rabinul. — Moare.
- Contele Kusov. — Fiica mea!.. (Tăcere).
- Rebeca. — A murit.
- Bătrânul. — Da.
- Rabinul. — Setea de sânge.
- Bătrânul. — Patima lor.
- Rabinul. — Ucigașii, asemenea corbilor, ca-ută pradă. În fața suferinței, ochii lor strălucesc... Mă doare cumplit... Iți vine să plâng... să plâng pe toți acești necunoscuți... (plânge. Toți privesc, în tăcere, cadavrul). Mă tem de aceste fiare. (Pauză). Oare frica mă face să plâng?... Poate... (Pauză). Am și eu o copilă... Rebeca!.. Da... Și o iubesc... E viața mea... „Iubiți-vă unii pre alții“... Mi-e frică... mi-e frică... „Iubiți-vă unii pre alții“!
- Bătrânul. — Minciuță!
- Rebeca. — Nu.
- Rabinul. — Nu?
- Rebeca. — Nu.
- Rabinul. — Iertarea, iertarea, poate fi ade-vărată? Nu este numai o iluzie?
- Rebeca. — Iubirea este lumina.
- Rabinul. — Atunci e noapte acum?
- Bătrânul. — Nu. Omul nu poate iubi.
- Rebeca. — Da tată, e noapte.
- Rabinul. — Mintea mea stârșise prin a nega totul: pe Dumnezeu, iubirea, iubirea apropielui...
- Rebeca. — Tată!.. Este oare ceva mai sfânt decât dragostea veșnică?
- Fedor. — (Incet). Rebeca!
- Rebeca. — (Lui Fedor, în șoptă). Nu încă.
- Fedor. — De ce?
- Rabinul. — (Visător). Mi-e frică.
- Bătrânul. — De cine?
- Rabinul. — De oameni.
- Rebeca. — Dragostea va învinge întunericul.
- Rabinul. — Trebuie să iubim pe cei slabi. (Pauză). Când vor veni zorile?... Măine?... Niciodată?... Poate... Bătrânul. — Niciodată!
- Rabinul. — Aștept... zorile...

CORTINA

SCARLAT CALLIMACHI

Din pricina sărbătorilor de crăciun, „Punct“ va apare în număr dublu, cu un bogat material art stic, în ziua de 5 Ianuarie 1925. Acest număr festiv va conține articole și desene semnate de: Kurt Schwitters, H. Walden, Juliette Roch, Nic. Aseeiev, Ion Vinea, Marcel Iancu, Victor Brauner, Milița Petrașcu, Dida Solomon, F. Brunea, Scarlat Callimachi, I. Voronca, M. Cosma, St. Roll, etc. Prețul acestui număr excepțional va fi de 5 lei.

REVISTA PUNCT
REDACTOR VICTOR BRAUNER
STR. BĂRĂȚIEI No. 37